

A photograph of two men sitting on a wooden dock by a lake. The man on the left is wearing a blue t-shirt and has sunglasses on his head. The man on the right is wearing a bright green jacket and is drinking water from a bottle. The dock is made of wooden planks and is situated on a body of water with reeds in the background. A large, bright green diagonal shape is in the top left corner.

KOUVOLLA

Kouvolan hyvinvointisuunnitelma 2023

Hyvinvointisuunnitelma - 2023

Kouvolan kaupungin hyvinvointisuunnitelma vuodelle 2023 perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään (kv 15.11.2021) Hyvinvointisuunnitelmaan 2021-2025, jossa on asetettu koko valtuustokaudelle toimenpiteet, vastuutaho ja mittarit Hyvinvoinnin kasvuohjelman tavoitteiden mukaisesti. Nämä tavoitteet ovat terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden vahvistaminen, työllisyyden parantaminen ja arjen turvallisuus. Läpileikkaavana painopisteenä on terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen.

Tässä vuosisuunnitelmassa on huomioitu viime vuoden toteuma; negatiiviset ja positiiviset kehityskulut (dia 2) sekä millaisilla toimenpiteillä niihin on mahdollista vaikuttaa ensi vuoden aikana. Valtuustokauden toimenpiteisiin nähden, vuositason toimenpiteet ovat selvästi konkreettisempia ja helpommin mitattavissa.

Toimenpiteet on yhteen sovitettu maakunnallisen hyvinvointikertomuksen ja sitä tukevien suunnitelmien tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Toimenpiteissä tulee myös vahvasti esiin 1.1.2023 aloittavien hyvinvointialueiden kanssa tehtävä yhteistyö.

Toimenpidetaulukoissa on ensin tavoitteittain valtuustokauden 2021-2025 hyvinvointisuunnitelma ja sen jälkeen yksilöidyt vuodelle 2023 suunnitellut toimenpiteet.

Hyvinvointikertomuksen johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Positiiviset kehityskulut

- Lasten ja nuorten päihteiden käytön väheneminen
- Väestön vähenemisen hidastuminen ja hyvä työllisyyskehitys erityisesti nuorten osalta koronapandemian jatkumisesta huolimatta.

Negatiiviset kehityskulut

- Lähes kaikkien muiden lasten ja nuorten indikaattoreiden huononeminen (harrastaminen, ylipaino, koulukiusaaminen, ahdistuneisuus, yksinäisyys)
- Aikuisten mielenterveysongelmien jatkuva kasvu, erityisesti naisilla

Toimenpiteet; Viime vuonna tehdyissä toimenpiteissä korostuu verkostoyhteistyön merkitys eri toimijoiden välillä. Yksilöidyt toimenpiteet ensi vuodelle on kirjattu tämän suunnitelman toimenpidetaulukoihin tavoitekohtaisesti.

Hyvinvointisuunnitelma 2021 – 2025

Hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Valtuustokauden mittarit
Terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen	AHVK:n tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttaminen ja toimivien palvelupolkujen (kunta/Kymsote/järjestöt) prosessien kehittäminen	Kymsote/kaupunki/järjestöt/ Kymenlaakson kunnat	Kuvattujen palvelupolkujen lkm Asiakasmäärät /asiakastyytyväisyys AHVK:n toimenpiteet toteutettu suunnitelman mukaan kyllä /ei
	Digitaalisten palvelujen ja digitaitojen kehittäminen	Toimialat, järjestöt, yritykset, Kymsote	Kouvolan digituki-toimintamalli käytössä/ei Uudet alueelliset digituki-palvelupisteet lkm Digipalvelujen käyttö/asiakastyytyväisyys
	Mennään metsään – toimintamalli/Ratamon terveismetsän rakentaminen	Kouvolan kaupunki, Kymsote, järjestöt	Ratamon terveismetsä käytössä/ei Mennään metsään –toimenpiteet ja tapahtumat, lkm
	Kulttuurikortteli-investointi ja kulttuurin saavutettavuuden edistäminen kehittämällä ja digitalisoimalla kulttuuripalveluita sisältäen pelitaiteen kehittämisen ja kulttuuritalojen toiminnallisen kehittämisen	Kouvolan kaupunki(kulttuuripalvelut) Kouvolan Teatteri Oy	Kulttuurikortteli-suunnitelma/investointi etenee/ei Uusien digipalvelujen lkm Digipalvelujen käyttö/asiakastyytyväisyys Kulttuuritalojen käyttöaste Pelitaiteen pääkaupunki –tapahtumia toteutettu ja imago tunnistettu

Hyvinvointisuunnitelma 2021 – 2025

Hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Valtuustokauden mittarit
Terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen	Liikuntapaikkaverkon ja liikuntapalvelujen toiminnallinen kehittäminen sisältäen liikkumaan aktivoinnin, digipalvelut, aktiivipuistot ja lähiliikuntapaikat	Kouvolan kaupunki/liikuntapalvelut	Optimaalinen liikuntapaikkaverkko Virkistysuimala –suunnitelma/investointi etenee/ei Uusien digipalvelujen lkm Digipalvelujen käyttö/asiakastyytyväisyys Liikunta-aktiivisuusindikaattoreiden positiivinen kehityssuunta
	Mielenterveyttä edistävien toimien ja tukirakenteiden yhteiskehittäminen	Kouvolan kaupunki/järjestöt/Kymsote	Mielenterveyden indikaattoreiden positiivinen kehityssuunta: Sukupuolten välisten terveyst- ja hyvinvointierojen kaventuminen Mielen hyvinvoinnin edistämisen toimintamalli käytössä/ei
	Alueellisen ehkäisevän päihdetyön mallin rakentaminen ja paikallisten toimintamallien luominen	Kymenlaakson kunnat, Kymsote Kouvolan kaupunki/Hyvinvointi	Alueellinen EPT- malli käytössä/ei Paikalliset toimintamallit, lkm Päihdeindikaattoreiden positiivinen kehityssuunta

Hyvinvointisuunnitelma 2023

Hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet; Lapset ja nuoret	Vastuutaho	Vuosimittari
Terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen	Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet päivitetään vastaamaan varhaiskasvatukseen tehtyjä lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukea koskevia muutoksia ja määritellään entistä tarkemmin kolmitasoisien tuen malli.	Varhaiskasvatus	Päivitetty suunnitelma Vaikutukset lapsiin
	Joustavan esi- ja alkuopetuksen kehittämistä ja monipuolistamista painottaen uuden opetussuunnitelman mukaisesti laaja-alaista osaamista, jossa huomioidaan myös terveelliset elämäntavat ja kulttuurinen hyvinvointi.	Varhaiskasvatus	Kehittämiseen osallistuvan henkilöstön määrä/tapahtumat
	Kasvatuksen- ja opetuksen henkilökunnan systemaattista kouluttamista jatketaan kärkiteeman mukaisesti, sillä esimerkiksi koulukiusaamisen ennaltaehkäisyssä painottuvat lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittaminen.	Kasvatus ja opetus	Kouluterveyskyselyn tulokset
	Jatketaan kaupungin Digisuunnitelman 2021-2025 jalkauttamista ja toteuttamista. Suunnitelmassa huomioidaan monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen. Näin voidaan löytää uusi väylä vastata lapsen tarpeiden ja kiinnostuksen kohteiden huomiointiin.	Kasvatus ja opetus	Lasten ja nuorten digitaidot

Hyvinvointisuunnitelma 2023

Hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet; Lapset ja nuoret	Vastuutaho	Vuosimittari
Terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen	Harrastamisen Suomen malli -toiminta jatkuu Kouvolassa. Sen myötä yhä useammassa koulussa on tarjolla lasten toiveiden mukaisia maksuttomia harrastuksia.	Peruopetus	Osallistuneiden lasten määrä Harrastamisen indikaattorit
	Kouvolan Liikkuva koulu -toiminnan aseman vahvistaminen ja sitä kautta lasten ja nuorten liikkumista lisäävien toimenpiteiden jalkautuminen koulujen arkeen.	Perusopetus, liikuntapalvelut	Lasten ja nuorten liikuntaindikaattorit
	Liikuntaneuvonnan ja koulu-/opiskelijaterveydenhuollon välisen palvelupolun vahvistaminen.	Kasvatus ja opetus, liikuntapalvelut	Lasten ja nuorten liikuntaindikaattorit
	Terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien kutsuntaikäisten nuorten liikkumista pyritään lisäämään Kunnossa Kassulle -hankkeen toimenpiteillä.	Nuorisopalvelut, liikuntapalvelut	Kutsuntaikäisten liikunnan lisääminen
	Lasten kulttuuritoimintaan panostetaan vahvasti	Kulttuuripalvelut	Kulttuuripalvelujen käyttö
	Lasten ja nuorten monipuolisen lukutaidon edistäminen kirjastossa painopisteenä	Kirjastopalvelut	Lasten ja nuorten lukutaito
	Museossa ja kirjastossa tavoitteena päästä koululuokkien käyntimäärissä samaan kuin ennen korona-aikaa	Kasvatus ja opetus, kulttuuripalvelut	Koululuokkien käyntimäärät
Museon vuoden 2023 näyttelyissä lapsia ja nuoria kiinnostavaa sisältö	Museopalvelut	Lasten ja nuorten käyntimäärät	

Hyvinvointisuunnitelma 2023

Hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet; Lapset ja nuoret	Vastuutaho	Vuosimittari
Terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen	Liikkuva nuorisotyö toiminnassa eri puolilla Kouvola.	Nuorisopalvelut	Tavoitetut nuoret
	Päihdeoppitunnit 8-luokkalaisille jatkuvat, osalle kouluista oppitunti pidetään tuplatuntina. Päihtärit jatkuvat 6-luokkaisille. Tarpeen mukaan oppitunteja myös 7-luokkalaisille. Päihdetapahtumat kouluille, yläkouluikäisille. Nuuskaoppitunteja pyynnöstä alakouluille. Päihdeoppitunteja myös toisen asteen ensimmäisille luokille.	Ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö EPMT, perusopetus	Toteutuneet tunnit ja osallistujamäärät Päihdeindikaattorit
	Menesty nuuskatta yhteistyö ja toimintamalli seurojen, järjestöjen ja yhdistysten kanssa, joiden toiminnassa on alle 18-vuotiaita	EPMT, seurat, yhdistykset	Nuuskan käyttö
	Päihdelinjaukset. Päihdekoulutusta nuorille, vanhemmille ja toimihenkilöille. Päihdetapahtuma Nuorten Taloilla	EPMT, seurat, nuorisopalvelut	Päihdeindikaattorit Koulutuksiin ja tapahtumiin osallistujat
	Vuosittainen päihdekysely	EPMT	Päihdeindikaattorit
	Päihdeoppitunnit Kymsoten Kouvolan lastensuojeluyksiköissä. Yksilöohjaukset jatkuvat.	EPMT, Kymsote	Tuntien määrä ja osallistujat Päihdeindikaattorit
	Älä välitä- kampanja fokusoituna toisen asteen opiskelijoille	EPMT, kasvatus ja opetus	Päihdeindikaattorit

Hyvinvointisuunnitelma 2023

Hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet; Kaikki ikäryhmät	Vastuutaho	Vuosimittari
Terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen	Kouvolan kulttuuriohjelma valmistuu	Kulttuuripalvelut	Ohjelma valmis
	Jatkuva digikehittämisen ja -tuen toimintamalli sekä kestävän kehityksen toimintamalli aluetoiminnassa otetaan käyttöön	Hyvinvointipalvelut, aluetoimikunnat, ympäristöpalv.	Toimintamalli otettu käyttöön /jalkautettu
	Ratamo terveismetsän toteuttaminen	Hyvinvointipalvelut, teky	Metsän käyttö, kävijämäärät
	Aktiivipuistojen ja lähiliikuntapaikkojen toteuttaminen	Liikuntapalvelut	Kävijämäärät
	Hyvän Mielen kunta –hankkeen tuoma läpileikkaava kehittämistyö ehkäisevään mielenterveystyöhön. Tarkistuslista käyttöönotto.	EPMT	Mielenterveysindikaattorit
	Huoli puheeksi kortit mielenterveydenhaasteiden puheeksiottoon erityisesti kunta- ja järjestötoimijoille. Korttien aiheina jaksamisen haasteet, yksinäisyys, kiusaaminen / väkivalta, itsetuhoisuus, elämän kriisitilanteet ja läheisen haasteet.	EPMT, kunta- ja järjestötoimijat	Mielenterveysindikaattorit
	Mielessä tuulee -viikko järjestetään toisen kerran Kouvolassa viikolla 34 vuonna 2023. Tarkoitus on, että viikon aikana eri puolilla Kouvola järjestetään mielen hyvinvointia edistäviä tapahtumia sekä nostetaan aihe avoimeen keskusteluun ja tuodaan esiin yksilön ja yhteisön hyvinvointiin liittyviä asioita.	EPMT	Mielenterveysindikaattorit
	Raiteilla -hankkeen kehittämistyö kouvolaisten mielenterveys- ja päihdeongelmaisten hyväksi. Tavoitteena myös turvallisuuden tunteen lisääminen ja häiriökäyttäytymisen väheneminen.	EPMT, Sininauhaliiton hanke	Mielenterveys- ja päihdeindikaattorit
Ikäihmisten ja koululaisten saattaminen yhteen kouluaikana. Tavoitteena yksinäisyyden vähentäminen.	Hyvinvointipalvelut, perusopetus	Yksinäisyyden kokeminen	

Hyvinvointisuunnitelma 2021 – 2025

Hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Valtuustokauden mittarit
Osallisuuden vahvistaminen	Aluetoiminnan kehittäminen, yhteisötilojen käyttöönotto aluekeskuksissa sekä niiden toiminnallinen kehittäminen	Kaupunki, aluetoimikunnat, järjestöt	Yhteisötilojen lkm Järjestetyt tilaisuudet ja tapahtumat, lkm Kävijämäärät
	Osallisuuden, järjestöyhteistyön ja vapaaehtoistyön toimintamallien toteuttaminen	Kaupunki, järjestöt ja vapaaehtoiset toimijat	Toimintamallien jalkauttaminen Malleissa esitettyjen mittareiden toteutuminen
	Kaupunkiaktivismi –uudet yhteiskehittämisen muodot, tapahtumat, digitaaliset tapahtumat ja toiminta-alustat	Vapaa-ajanasukastoimikunta ja kylien neuvottelukunta, kaupunki, aluetoimikunnat, järjestöt, kuntalaiset	Uusien toimintamallien ja alustojen lkm Tapahtumien ja osallistujien lkm
	Ikääntyneiden oman toimijuuden vahvistaminen	Kaupunki, Kymsote, järjestöt	Kymenlaakson alueellisen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman mittareiden toteutuminen
	Luodaan lasten ja nuorten lähiyhteisön ja monialaisen verkostotyön avulla kaikille lapsille ja nuorille yhdenvertainen mahdollisuus osallistua, toimia, vaikuttaa ja harrastaa.	Kaupunki/Kymsote/perheet	Lasten ja nuorten osallisuusindikaattoreiden positiivinen kehitys
Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllisyyden edistäminen	Kunnan ja Kymsoten toimialat laajasti, Monikulttuurikeskus Saaga	Ohjaus- ja neuvontapiste MOONA:n kävijämäärät Työllistyneiden/työttömien lkm Kotomittari (TEM)	

Hyvinvointisuunnitelma 2023

Hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet; Lapset ja nuoret	Vastuutaho	Vuosimittari
Osallisuuden vahvistaminen	Kasvatustutorit jatkavat varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa edelleen.	Varhaiskasvatus, perusopetus	Kasvatustutoreiden lkm / toimintaa kuvaava kuku
	Kouluterveyskyselyn tuloksista ilmenneitä kehittämiskohteita on käsitelty kouluilla ja epäkohtiin on pyritään vaikuttamaan oppilashuollollisin toimenpitein lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi.	Kasvatus ja opetus	Osallisuuden mittarit
	Perusopetuksessa aloittavat myös yhteisötutorit, joiden tehtävänä on koulun oppilaiden kokonaishyvinvoinnin kehittäminen ja verkostotyöhön osallistuminen. Lisäksi Kouvolassa edelleen kehitetään uutta tutkintoon valmentavaa koulutusta (TUVA), yhteistyössä Kouvolan ammattiopisto Oy, Edukon kanssa. Tavoitteena on edistää nuorten edistää yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää itseään kykyjensä ja tarpeidensa mukaisesti.	Kasvatus ja opetus, Eduko	Osallisuuden mittarit
	Kouvolassa jatketaan oppivelvollisuuden sisään rakennettujen erilaisten opinto- ja tukimuotojen kehittämistä niin, että nämä voidaan entistä paremmin sisällyttää toisen asteen tutkintoihin.	Kasvatus ja opetus	Osallisuuden mittarit
	Nuorten työpajoille perustetaan nuorten Motipaja 4/2022 antamaan tukea oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyviin haasteisiin sekä antamaan tukea erityistä tukea tarvitsevien nuorten työllistymiseen ja kouluttautumiseen.	Nuorisopalvelut	Osallisuuden mittarit

Hyvinvointisuunnitelma 2023

Hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet; Kaikki ikäryhmät	Vastuutaho	Vuosimittari
Osallisuuden vahvistaminen	Liikkuva nuorisotyön käynnistäminen 5/2022 ehkäisemään ilkivaltaa ja häiriökäyttäytymistä koko kaupungin alueella. Viedään nuorisopalveluiden toimintoja myös kaupungin reuna-alueille. Toiminta lisää turvallisuuden tunnetta nuorten ja eri alueiden asukkaiden keskuudessa.	Nuorisopalvelut	Ilkivallan ja häiriökäyttäytymisen määrä
	Osallistava budjetoinnin käyttöönotto - nuorten osallistaminen alueellisesti sekä kuntalaisten osallistaminen aluetoimikuntien hankeideointiin	Nuorisopalvelut, aluetoimikunnat	Toteutetut hankkeet
	Tehdään yhdessä, yhteistyön edelleen kehittäminen ja hyödyntäminen eri toimijoiden kanssa.	Nuorisopalvelut	Toteutuneet hankkeet/tekeminen
	Löytävän vanhustyön toimintamallin valmistelu jatkuu	Hyvinvointipalvelut	Hankerahoitus saatu
	Kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen ja asiakastieto päätöksiin.	Hyvinvointipalvelut	Kuntalaisten kuuleminen EVAuksessa
	Sähköisten osallistumismahdollisuuksien käyttöönotto, esim. Osallisuusalusta.	Hyvinvointipalvelut	Sähköiset osallistumismahdollisuudet
Yhteisötilojen toiminnan kehittäminen ja alueiden yhteistyö sekä yhteisötilat alueille, joista yhteisötila puuttuu.	Aluetoimikunnat	Tilojen käyttöaste, tapahtumien lkm	

Hyvinvointisuunnitelma 2021 – 2025

Hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Valtuustokauden mittarit
Työllisyyden parantaminen	<p>TE-palvelujen siirtäminen kunnille</p> <p>Työperäinen maahanmuutto</p> <p>Monipaikkaisuuden hyödyntäminen osaajien houkuttelussa</p> <p>Kymenlaakson työllisyysohjelman toteuttaminen</p>	<p>Työllisyyspalvelut</p> <p>Hyvinvointipalvelut, elinvoimapalvelut</p> <p>Viestintä ja VisitKouvola, hyvinvointi- ja elinvoimapalvelut</p> <p>Työllisyyspalvelut</p>	<p>Siirron toteutuminen, prosessien sujuvuus</p> <p>Toimintamalli ja mittarit luotu ja otettu käyttöön</p> <p>Muuttotappion pieneneminen, työllisyysasteen nosto</p> <p>Ohjelmassa asetettujen mittareiden saavuttaminen</p>
Arjen turvallisuus	<p>Ympäristötietouden kasvattaminen ja ympäristöohjelman seuranta ottamalla käyttöön ympäristövahti</p> <p>Suunniteltujen päiväkotij- ja kouluinvestointien toteuttaminen ja niitä tukevat toiminnalliset prosessit ja digipalvelut</p> <p>Liikenneturvallisuustoimintamallin jalkauttaminen</p>	<p>Ympäristöpalvelut</p> <p>Sivistys, kasvatus- ja opetus Tilapalvelut</p> <p>Liikenneturvallisuustyöryhmä, kasvatus- ja opetus, nuorisopalvelut</p>	<p>Ympäristövahti otettu käyttöön, käyttäjämäärät</p> <p>Uusien rakennusten käyttöönotto, prosessien sujuvuus, digipalvelujen laajuus/kattavuus</p> <p>Liiketurvallisuusmittareiden mm. henkilövahinko-onnettomuuksien ja kuolemien väheneminen</p>

Hyvinvointisuunnitelma 2023

Hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Vuosimittari
Työllisyyden parantaminen	TE24 uudistuksen valmistelu mm. hyödyntäen hanketoimintaa	Hyvinvointipalvelut, konsernipalvelut, TE-palvelut, Eduko, Kymsote, Kinno	Valmistelun eteneminen Saatu hankerahoitus Uudet toimintamallit
	Ylläpidetään palkkatukityön ja kesätyöpaikkojen volyyymiä. Kehitetään Kouvola-lisää	Työllisyyspalvelut	Palkkatukityön ja kesätyöpaikkojen määrä
	Jatketaan palkkatukityöllistämisen jatkopolkujen kehittämistä. Lisätään tutkinnon osien suorittamista palkkatukityön aikana.	Työllisyyspalvelut	Työllisyys-/työttömyysaste Suoritetut tutkinnon osat
	Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan hankkeisiin	Työllisyyspalvelut	Hankkeiden lukumäärä ja tulokset

Hyvinvointisuunnitelma 2023

Hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Vuosimittari
Arjen turvallisuus	Sähköinen kortti kiusaamisen ja henkisen sekä fyysisen väkivallan puheeksiottoon	Kasvatus ja opetus	Käyttömäärät
	Tehostetaan vanhemmuuden tukea	Kasvatus ja opetus	Arjen turvallisuus indikaattorit
	Rattijuopumusten ennalta ehkäisyä tehostetaan	Liikenneturvallisuustyöryhmä	Liikenneturvallisuusindikaattorit
	Sähköpotkulautojen onnettomuusriskeistä tiedotetaan, sähköpotkulautaonnettomuuksia seurataan	Liikenneturvallisuustyöryhmä	Liikenneturvallisuusindikaattorit
	Koulujen suojatiepäivystyksiin mukaan havaintolomake ympäristöön liittyvistä huomioista sekä lasten ja aikuisten liikennekäyttäytymiseen liittyvistä huomioista.	Liikenneturvallisuustyöryhmä	Liikenneturvallisuusindikaattorit
	Punainen liitu -tapahtuman järjestäminen uudelleen korona-tauon jälkeen	Liikenneturvallisuustyöryhmä	Liikenneturvallisuusindikaattorit
	Jaetaan kaupungin eri yksiköihin esitettä perhe- ja lähisuhdeväkivallan ilmiöstä ja auttavista tahoista	EPMT, kasvatus ja opetus	Arjen turvallisuus indikaattorit
	Uusien koulujen liikennejärjestelyjen kehittäminen, saattoliikenne kauemmas koulusta	Kasvatus ja opetus, liikenneturvallisuustyöryhmä	Liikenneturvallisuusindikaattorit
	Liikenneturvallisuustyöryhmän liikenneturvallisuusarviointi, liikenneturvallisuuden vuosikello	Liikenneturvallisuustyöryhmä	Arviointi tehty ja vuosikello käytössä

Hyvinvointisuunnitelma 2021 – 2025

Hyvinvoinnin vahvistaminen ja mielekäs ja merkityksellinen elämä

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Valtuustokauden mittarit
Maakunnallinen yhteistyö	Kymenlaakson maakunnallisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2020-2024 toteuttaminen Kymenlaakson alueellisen ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelman 2021-2025 toteuttaminen	Sivistys, kasvatus- ja opetus Hyvinvoinnin työryhmä	Suunnitelmassa asetettujen mittareiden saavuttaminen Suunnitelmassa asetettujen mittareiden saavuttaminen

Maakunnallinen yhteistyö hyvinvointialueen ja siihen kuuluvien muiden Kymenlaakson kuntien kanssa jatkuu tiiviinä kaikkiin edellä lueteltuihin tavoitteisiin liittyen; terveellisten elintapojen ja kulttuurisen hyvinvoinnin edistäminen, osallisuuden vahvistaminen, työllisyyden parantaminen ja arjen turvallisuus.